

VUOSIKERTOMUS 2021

Salon museopalvelut

Vapaa-ajanlautakunta 10.3.2022

Sisällys

Toimintakertomus 2021	3
Salon taidemuseo Veturitalli	4
Yleistä	4
Toiminnan periaatteet	5
Kunnallinen ja valtiollinen asema ja organisaatio	5
Jäsenyydet	5
Toiminta-ajatus	5
Ydintoiminnot	6
Hallinto	6
Henkilöstö	6
Koulutus	6
Työryhmät	7
Näyttelyt ja museokasvatus	8
Näyttelytoiminnan periaatteet	8
Näyttelyohjelmisto	9
Museokasvatus	10
Opastukset	11
Tapahtumat	11
Kävijämäärät ja avoinna pito	11
Tutkimus ja julkaisut	12
Muut palvelut	12
Markkinointi, tiedottaminen	12
Kokoelmatyö ja taidehankinnat	13
Taidekokoelmat	13
Prosenttitaide Salon kaupungissa	14
Muu kokoelmatyö	15
Verkkonäyttelyt kokoelmista	15
Arkistot ja kirjasto	15
Yhteistyökumppanit	15
Talousarvion toteutuma	16
Salon historiallinen museo SAMU	17
Toiminnan periaatteet, kunnallinen ja valtiollinen asema ja organisaatio	17
Jäsenyydet	17
Toiminta-ajatus	18
Ydintoiminnot 2021	18
Hallinto	18
Henkilöstö	18
Koulutus	19
Toimikunnat, työryhmät, luottamustehtävät ja julkiset esiintymiset	20
Näyttelytoiminta ja yleisötyö	20
Näyttelyt	20
Salon elektroniikkamuseon näyttelyt	20
Samun paikallismuseoiden näyttelyt	20
Tapahtumat	21
Museokasvatus	22
Muu toiminta	22
Kokoelmat ja tutkimus	23
Kokoelmatyö	23
Kokoelmalainat	24
Kiinteistöt	25
SAMUn museoiden aukiolotunnit ja kävijät	26
Talousarvion toteutuma	26

Toimintakertomus 2021

Kulunut toinen pandemiavuosi oli Salon museopalveluissa hyvin työntäyteinen. Näin jälkikäteen arvioituna museoissa saatiin poikkeusoloissa ja varsin kevyillä resursseilla valtavasti aikaan, niin hienoja sisältötuotantoja kuin tarpeellista kehitystyötäkin. Taidemuseo Veturitallin vuosi vaihtui kiireisissä merkeissä 2021: Museon uudisrakennusosa luovutettiin kaupungille SG-Rakentajien toimesta 30.12.2020 ja kireän rakennusaikataulun vuoksi museon näyttelytiloihin työmaan ajaksi varastoitua kalustoa päästiin siirtämään paikoilleen vasta tammikuun aikana. Uusia kalusteita ja varustusta työtiloihin sekä varastoon asennettiin talvikuukaudet ja historiallisen museon toimisto pääsi muuttamaan uusiin tiloihinsa helmikuussa. Samalla irtisanottiin vanhojen toimistotilojen vuokrasopimus Yhäistentie 2 kiinteistöstä. Vihdoin suurin osa museopalveluiden henkilökunnasta on tavoitettavissa saman katon alta!

Museoiden taloutta ja sen suunnittelua rasitti vuoden aikana koronatilanne; pandemian myötä voimassa olleet kävijärajoitukset ja yleisökato vähensivät kevätkaudella merkittävästi museon tuloja. Tulon menetyksiä korvaamaan Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi Salon museoille 50.000 euroa korona-avustusta, josta saatiin helpotusta loppuvuoden menojen ja tulevien näyttelyvalmisteluiden kattamiseen.

Museokiinteistöt ovat olleet huolenaiheenamme koko vuoden ajan. Historiallisen museon kohteiden huono kunto vaikeuttaa työtä merkittävästi, mutta ennakoimatonta kulunmuodostusta vuoden aikana aiheutui myös taidemuseon kiinteistöstä. Seiniin käytetty raha on suoraan pois sisältötyöstä. Taidemuseo maksoi omista käyttötalousvaroistaan uudisrakennuksen vastaanoton jälkeen kiinteistöön kohdistuvia mm. sähköasennuksia ja kaapelivetoja 6000 eurolla. Myös piha-alueen kunnostus alueen katuvalaisimien vaihdon ja rakennustyömaan jäljiltä maksoi museolle tarvikkeina yli 1700 euroa. Piha-alueen palauttamista yleisökohteen edellyttämälle tasolle ei oltu huomioitu rakennushankkeen budjetoinnissa. Museon määräaikaisista työntekijöistä löytyi henkilöstöä, joilla oli koulutusta ja kokemusta puutarha-alalta sekä kiveystöistä, näin museon ympäristö saatiin omatoimisesti siistittyä alkukesän aikana.

Toukokuussa 2021 AVI teki taidemuseo Veturitalliin työpaikkatarkastuksen. Sen yhteydessä kiinnitettiin huomiota vaarallisiin varastoportaisiin, jotka asetettiin käyttökieltoon. Portaiden purkamisen ja tilanmuunnon taidemuseo maksoi edelleen omista varoistaan. Työ tarvikkeineen kustansi noin 5000 euroa. Finnputken suorittaman iv-putkien siirron maksoi tilapalvelut. Museon ulkokatolla tehtiin puolestaan parannustöitä johtuen vanhan tiiliosan pystyrakenteista: tiilipinnan pieniin halkeamiin pääsi kovalla tuulella vettä, joka eteni seinärakenteissa ja vuosi edelleen välikaton kautta tai seinää pitkin näyttelytiloihin. Tilapalvelut maksoi museon ulkokatolla tehdyn pellityksen, jonka pohjatyön teki museomestari. Työnjohto ja ohjaus kaikessa ennakoimattomassa rakennustyössä on levännyt suurimmilta osin museomestari Simo Sunin harteilla.

Salon museoiden vakinainen henkilöstö on pitkään pysynyt samana, vaihtuvuutta on ollut vähän ja vaihdokset ovat tapahtuneet enimmäkseen eläköitymisen seurauksena. Suuri muutos oli taidemuseon pitkäaikaisen intendentin Pirjo Juusela-Sarasmon eläkkeelle jääminen vuoden 2021 lopussa. Juusela-Sarasmo oli museon pitkäaikaisin työntekijä ja ”museon muisti”. Uudeksi intendentiksi valittiin FM, TaM Minna Nyqvist, joka aloitti Veturitallissa lokakuussa. Taidemuseo sai myös uuden museoassistentin Mia Erpin vaihtaessa työpaikkaa ja FM, sosionomi Reetta Nykänen aloitti työnsä marraskuussa 2021. Suurin vaihtuvuus museopalveluissa on määräaikaisissa työllisyyspalveluiden osoittamissa työntekijöissä, joita vuoden aikana oli 15, vakinaisen henkilöstön määrän jäädessä yhdeksään. Näin ollen museoiden henkilöstöstä yli 60% vaihtui kerran vuoden aikana. Suuri vaihtuvuus ja siihen liittyvä henkilöstöhallinto raskauttaa museotyötä merkittävästi. Ilman määräaikaisia työntekijöitä museoiden aukipitoa on kuitenkin nykyisellä henkilöstöresursoinnilla mahdotonta järjestää ja ylläpitää. Asiantuntija-apua saatiin hankittua jonkin verran ostopalveluna museoalan kokeneilta ja koulutetuilta kumppaneilta.

Museotyön lähtökohta on ihmisen tarpeessa kerätä niin esineistöä kuin niiden kautta tietoa ja ymmärrystä ympäröivästä maailmasta. Näkyvin osa museotyötä ovat näyttelyt, joiden kautta syntyy laajin kohtaamispiinta yleisöihin. Vuoden aikana Salon museoissa kerätty asiakaspalaute on ollut hyvin positiivista: museot ovat tarjonneet elämyksiä, ajateltavaa ja hengähdyspaikankin raskaan pandemiatilanteen aikana. Salon museoiden vahvuus on sitoutunut ja ammattitaitoinen henkilöstö, joka pystyy paljon kokoaan suurempiin kulttuurituotantoihin. Tehtävän työn tueksi on rakennettu yhteistyöverkosto, joka tukee henkilöstöä varsin laajan kokonaisuuden ylläpitämisessä. Lämmin kiitos kaikille Salon museoiden työhön osallistuneille yhteisöille ja yksityishenkilöille 2021. Te olette meille tärkeitä.

Susanna Luojus
Museonjohtaja

Kuva: Teija Ala-Rakkola, 2021

Salon taidemuseo Veturitalli

Yleistä

Taidemuseon toiminta palasi takaisin tuttuihin uomiinsa tammikuun lopulla, kun Veturitalli saatiin avattua yleisölle ja näyttelytoiminta pyörähti viimein käyntiin. Kaiken kaikkiaan vuosi kului kuitenkin edelleen koronarajoitusten varjossa, museo reagoi ajantasaisesti AVIn määräyksiin ja koko kevään ajan museossa oli voimassa 10 yhtäaikaisen asiakkaan kävijärajoitus. Vierailu tuli varata puhelimitse museosta etukäteen.

Ilmaispäivien, eli kerran kuussa järjestettävien ns. Museoperjantaiden, tarkoitus on madaltaa asiakkaan kynnystä kohdata taidetta museossa. Pandemiatilanne katkaisi näyttelytoiminnan sekä maksuttomien perjantaipäivien käytännön jo vuonna 2020. Museoperjantait otettiin uudestaan käyttöön lokakuussa ja niiden aikana museossa vieraili 758 henkilöä.

Korona vaikutti omalta osaltaan myös taidekokoelmien sijoitustyöhön, sillä kaupungin henkilöstö oli edelleen paljolti etätöissä, eikä teoksia täten tiedusteltu aktiivisesti. Kaupunki luopui vuoden 2021 aikana Hakastaron koulurakennuksesta tilojen sisäilmaongelmien vuoksi. Sisäilmaongelmat aiheuttivat vakavaa haittaa sekä uhkaa rakennuksessa olleille teoksille, joista yhden kohdalla päädyttiin kokoelmapoistoon. Samassa yhteydessä tarkennettiin kokoelmateoksen poistamiseen liittyvää toimintamallia. Saastuneiden tilojen aiheuttamat vaaratekijät haastavat jatkossakin kokoelmahallinnan prosesseja ja museon tulee luoda uusia toimintakäytäntöjä, joihin osallistetaan myös tilapalveluiden henkilöstöä. Piritan päiväkoti tyhjennettiin sen toiminnan päätyttyä ja rakennuksessa olleet teokset tuotiin Veturitallille. Muita

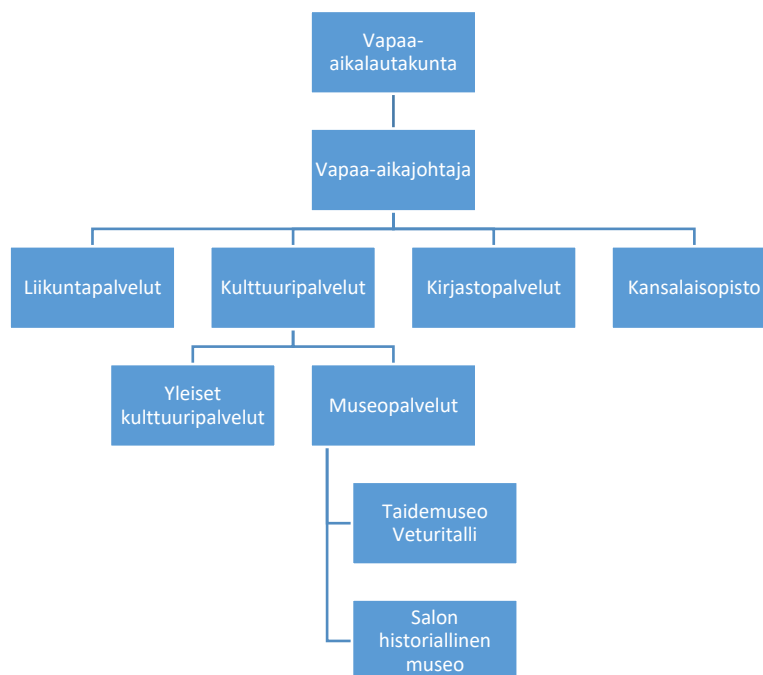
teossiirtoja toteutettiin kaupungin kohteissa tarpeiden mukaan. Vuoden aikana toteutettiin yhteensä 56 teossiirtoa. Teossiirroista vastasivat intendentti ja museomestari.

Uusi laajennusosa saatiin käyttökuntoon maaliskuun aikana ja käytännön taidemuseotyö teoskuljetuksineen ja varastointineen laajeni uudisosaan. Henkilökunnan taukotilaan asennettiin museomestarin toimesta ajantasainen kokoustekniikka ja huone on muutettavissa myös palaveritilaksi. Pieniä uudisrakennusosan korjaustöitä toteutettiin vuonna 2021 takuutyönä ja työ jatkuu vuonna 2022.

Toiminnan periaatteet

Kunnallinen ja valtiollinen asema ja organisaatio

Salon taidemuseo Veturitalli on valtionosuutta nauttiva, ammatillisesti hoidettu taidemuseo. Se kuuluu Salon kaupungin museopalveluihin sivistyspalveluiden alla vapaa-aikapalveluiden organisaatiossa, jota 2021 johti vapaa-aikajohtaja Hilpi Tanska. Salon museopalvelut saa valtionosuutta kahdeksasta henkilötyövuodesta ja kokonaissumma oli tarkistuksen jälkeen 223 930 euroa (212 413 euroa vuonna 2020). Museoiden asioista päätettiin vuonna 2021 vapaa-aikalautakunnassa, jossa asiat esitteli sivistyspalveluiden johtaja Pia Stoor.

Jäsenyydet

Salon taidemuseo Veturitalli on omistajayhteisönsä Salon kaupungin kautta Suomen Museoliiton äänivaltainen jäsen sekä kansainvälisen museojärjestön ICOMin yhteisöjäsen. Salon taidemuseo on myös Mitalitaiteen Killan jäsen.

Toiminta-ajatus

Salon taidemuseon yleisenä toiminta-ajatuksena on Salon ja Salon seutukunnan kuvataidekulttuurin toiminnallisten edellytysten edistäminen ja korkeatasoisen kuvataidekulttuurin saavutettavuus, sekä taidekasvatuksen kautta elinikäisen oppimisen tukeminen. Salon taidemuseo toimii aktiivisesti osana Suomen taidemuseokenttää.

Ydintoiminnot

Salon taidemuseo tuotti vuonna 2021 kolme laadukasta näyttelyä pääsaleissa. Entinen luentotila muunnettiin loppuvuodesta 2020 erilliseksi galleriatilaksi ja se nimettiin Facebookissa pidetyn nimikilpailun tuloksena galleria Sivuraiteeksi. Vuoden näyttelytoiminnan avasi pääsaleissa vanhoja salolaisia valokuvia esitellyt *Ympäri mennään, yhteen tullaan*. Galleria Sivuraide esitteli samaan aikaan kokoelmalahjoituksen lähimenneisyydestä *Raili Mikkonen: Veistoksia*. Kesällä Veturitalissa oli teemallinen kokonaisuus *Aito vai Ei*, joka kokosi yhteen teoksia melkein 30 taiteilijalta. Samaan aikaan Sivuraiteessa oli Salon kansalaisopiston kuvataideopetusta, jonka opetussisältö kommunikoi näyttelyn idean kanssa. Syksyn näyttelyt käsittelivät maisemaa eri näkökulmista: Petri Ala-Maunuksen näyttely esitteli maisemamaalausta nykytaiteen kontekstissa ja Sivuraiteessa oli Juha Joron mustavalkoisia luontovalokuvia. Taidemuseo on näyttelytoiminnassaan pyrkinyt huomioimaan niin paikallista kuin laajempaa yleisöä Suomessa.

Salon taidemuseo vastasi kaupungin omistamista ja kaupungille talletetuista taidekokoelmista ja vaali niiden arvoa täydentämällä kaupungin omaa taidekokoelmaa teoshankinnoin, huolehtimalla teosten kunnosta ja ylläpitämällä sähköistä teosrekisteriä. Kokoelmien saavutettavuutta taidemuseo edisti tekemällä teossijoituksia kaupungin laitoksiin sekä viemällä teostiedot avoimeen verkkoon Osuuskunta Suomen Taidekokoelmien hallinnoimille taide.art -sivuille.

Lisäpalveluina taidemuseo tarjosi ydintoiminnoistaan alan asiantuntija- ja tietopalveluja.

Hallinto

Henkilöstö

VAKINAISET

museojohtaja Susanna Luojus,
intendentti Pirjo Juusela-Sarasmo 31.12.2021 asti
intendentti Minna Nyqvist 1.10.2021 alkaen
museoassistentti Lea Jansen
museoassistentti Mia Erpi 24.9.2021 asti
museoassistentti Reetta Nykänen 15.11.2021 alkaen
toimistosihteeri Teija Ala-Rakkola
museomestari Simo Suni

MÄÄRÄAIKAISET

Ajalla 1.1.-27.5.2021 valokuvaaja museoassistentin nimikkeellä.
Ajalla 18.1.-17.9.2021 kassa-näyttelyvalvoja museoassistentin nimikkeellä
Ajalla 10.5.-31.12.2021 kolme näyttelyvalvojaa museoassistentin nimikkeellä. Kaikki avustivat myös kassatyöskentelyssä sekä tekivät muita yleisötyön tehtäviä.

Koulutus

Museoiden omana tuotantona järjestettiin 25.11.2021 kaikille Salon kaupungin vakinaisille museotyöntekijöille pakollinen museoesineiden käsittelykoulutus. Koulutukseen osallistui myös taidemuseon näyttelyvaihtolanteissa avustava ulkopuolinen henkilö. Purku-, pakkaus ja käsittelykoulutusta antoivat konservaattorit Jaana Paulus, Päivi Ukkonen sekä Lasse Mattila.

Vakinainen henkilöstö suoritti kokonaisuudessaan myös verkkopohjaisen tietosuojakoulutuksen E-Oppivaalustalla syksyn 2021 aikana.

Museojohtaja Susanna Luojus

4.-5.3. Teams-koulutus (Salon kaupunki)

Intendentti Pirjo Juusela-Sarasmo

4.-5.3. Teams-koulutus (Salon kaupunki)

Intendentti Minna Nyqvist

9.12. Muusa-koulutus (kokoelmanhallintajärjestelmä, Osuuskunta Suomen taidekokoelmat)

Toimistos sihteeri Teija Ala-Rakkola:

4.-5.3. Teams-koulutus (Salon kaupunki)

10.8.-12.8. Dynasty 10, sopimushallinta, viranhaltijapäätös ja kokousasia -koulutus

27.9. ALV-koulutus

Museomestari Simo Suni

4.-5.3. Teams-koulutus (Salon kaupunki)

8.12. Suomen museotekniset ry:n valaisukurssi, Kansallismuseo

Museoassistentti Lea Jansen

4.-5.3. Teams-koulutus (Salon kaupunki)

6.5. Puhejudo-koulutus (Mielenrauha Koulutuspalvelut Oy)

Museoassistentti Mia Erpi

4.-5.3. Teams-koulutus (Salon kaupunki)

6.5. Puhejudo-koulutus (Mielenrauha Koulutuspalvelut Oy)

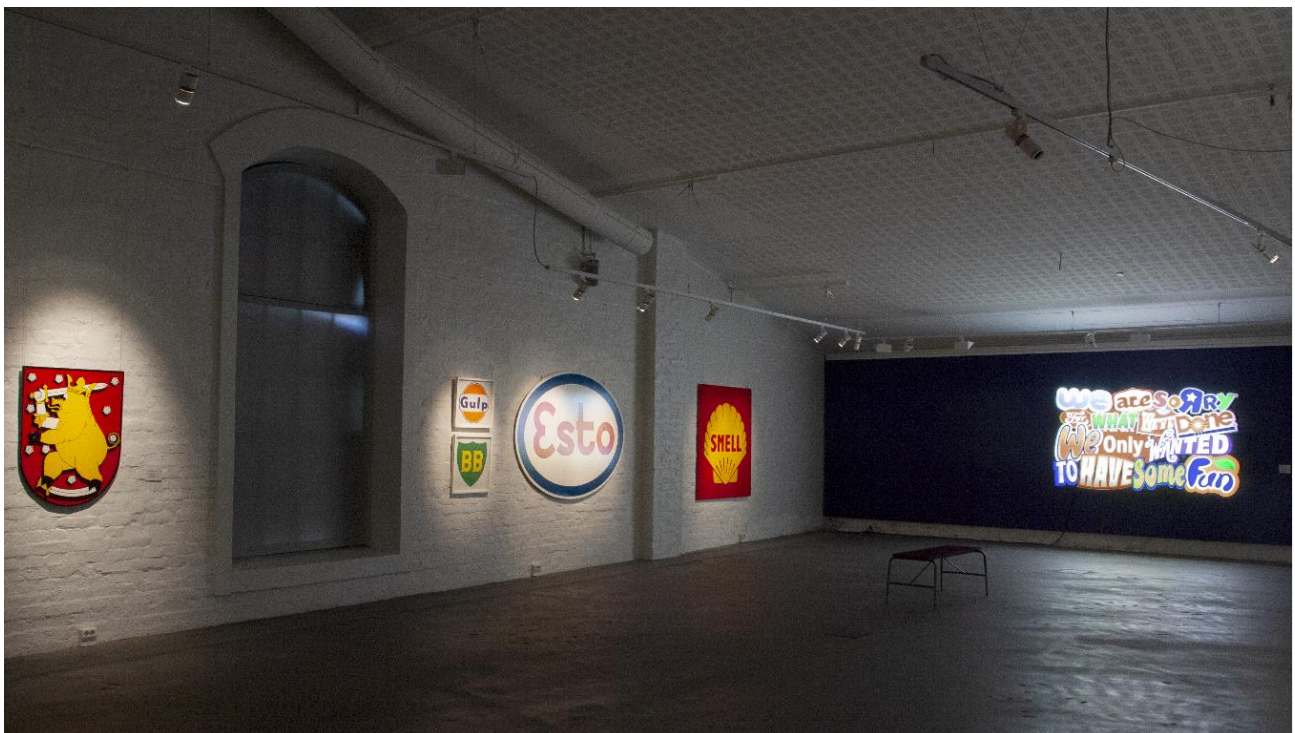
Työryhmät

Pirjo Juusela-Sarasma on ollut kaupungin viestintätiimin jäsen ja työsuojelun yhdyshenkilö sekä Taidemaalari Viljo Hurmeen säätiön hallituksen jäsen.

Minna Nyqvist jatkoi Juuselan jälkeen kaupungin viestintätiimissä.

Susanna Luojus ja Pirjo Juusela kuuluivat Salon prosenttitaiteen hankinta -työryhmään, joka valmisteli vuoden aikana Märyn uuteen koulurakennukseen investointimäärärahalla hankitun prosenttitaiteen.

Museonjohtaja kuuluu Varsinais-Suomen ammatillisten museoiden Varsinaiset kehittäjät työryhmään sekä osallistui Varsinais-Suomen museonjohtajien verkkotapaamisiin.

Harro Koskisen ja Jani Leinosen teoksia näyttelyssä *Aito vai Ei*, kuva: Teija Ala-Rakkola

Näyttelyt ja museokasvatus

Näyttelytoiminnan periaatteet

Salon taidemuseo esittelee kiinnostavaa, ajassa kiinni olevaa, osin paikallista, mutta myös valtakunnallisesti merkittävää taidetta. Veturitalli keskustelee taidenäyttelytoiminnallaan Suomen taidemuseoiden ammatillisessa verkostossa eli tasokkaat näyttelyt ovat osa taidemuseon brändiä ja vaikuttavuutta. Näyttelyiden valintaa vuodeksi 2021 ovat ohjanneet paitsi mainitut laatutekijät taidemuseon kilpailukykyyn säilyttämiseksi eteläsuomalaisessa museo- ja taidekentässä myös halu vahvistaa Salon vetovoimaisuutta kulttuurimatkailukohteena ja houkutella kestävästi taideyleisöä kaupunkiin.

Paikallistavoitteena on ollut luoda vahvaa kulttuuritarjontaa salolaiselle ja ympäröivien kuntien yleisölle. On haluttu vahvistaa paikallisten taiteilijoiden ja kulttuuritoimijoiden verkostoitumista taidemuseon kanssa ja ylläpitää keskusteluyhteyttä, samoin aktivoida kulttuurin omaehtoista toimijuutta.

Taidemuseo Veturitalli noudattaa toiminnassaan kuvataidetuotannon suosituksia ja tunnustettuja museokäytänteitä. Museopalvelut anoi syksyllä 2020 Opetus- ja kulttuuriministeriöstä avustusta taiteilijoiden työstä aiheutuviin kustannuksiin ja avustukset vuoden 2021 näyttelyihin myönnettiin joulukuussa 2020. Näyttelypalkkiojärjestelmä on sittemmin ollut ministeriössä laajemman valmistelutyön kohteena, eikä avustuksia ole voinut hakea 2021 aikana. Epävarma tilanne palkkiojärjestelmän vakiintumisesta ja käytänteistä vaikeutti vuoden 2022 näyttelysuunnittelua ja budjetointia.

Näyttelytiloihin tuli muutoksia vuonna 2021, kun museon vanha luentotila muutettiin omaksi galleriatilakseen. Se sai Facebookissa järjestetyssä nimikilpailussa suosituimman ehdotuksen mukaisesti nimekseen Galleria Sivuraide. Aiemmin pienempiä näyttelyitä päänäyttelytilan rinnalla oli järjestetty Veturitallin Tornissa. Tila oli koettu käytännössä haastavana, sillä Torni ei ole liikkumisesteetön ympäristö. Samoin Tornin olosuhdeympäristö ei vastannut museaalisia normeja, eikä teosturvallisuutta tiloissa voida taata. Luentotilassa aikaisemmin säilytyksessä olleille konserttituoleille lohkaistiin säilytystila rakentamalla väliseinä 2. näyttelysalin pätyyn.

Samaan aikaan esillä olevat näyttelyt Galleria Sivuraiteessa ja päänäyttelytiloissa pohditaan ja kuratoidaan huolellisesti. Näyttelyiden välille pyritään löytämään sopivaa resonanssia ja keskustelukumppanuutta.

Petri Ala-Maunus esittelee La-La Land -näyttelyään Veturitallilla syksyllä 2021.
Kuva: Pirjo Juusela

Näyttelyohjelmisto

30.1.-25.4.2021 1833 kävijää	Ympäri mennään, yhteen tullaan Galleria Sivuraide / Raili Mikkonen: Veistoksia
15.5.-5.9.2021 8449 kävijää	Aito vai Ei?
25.9.-31.12.2021 7560 kävijää	Petri Ala-Maunus: La-La Land Galleria Sivuraide / Juha Joro: Hiljaisuuden jäljillä

Museo avautui yleisölle pitkän tauon jälkeen lauantaina 30.1. valokuvanäyttelyllä *Ympäri mennään, yhteen tullaan*. Näyttely oli jatkoa Veturitallissa vuonna 2014 järjestetyille Salo vanhoissa valokuvissa -näyttelylle, joka oli hyvin suosittu ja jolle yleisö toivoi jatkoa. Näyttelyn tuotantoaika venyi poikkeuksellisesti sekä museon rakennustöiden että pandemiatilanteen vuoksi ja valokuvasisältöihin osallistettiin prosessin aikana paikallisia historiantuntijoita ja harrastajia. Näyttelyyn valitut valokuvat reprodusoitiin alkuperäisistä negatiiveista ja tuotettiin museolaatuisiksi vedoksiksi alumiinipohjalle. Teknisen työn teki kokonaisuudessaan museossa määräaikaisena työskennellyt valokuvaaja. Esillä oli runsaat 150 näyttelyvedosta 1900-luvun alusta 1950-luvulle. Valokuvanäyttely valikoitui kevään näyttelyksi museon olosuhdeilmaston vuoksi, sillä remontin jälkeen museon kosteus- ja lämpötilatasapainoa tulee aina säätää tasapainoon vähintään kolmen kuukauden ajan. Koronan johdosta näyttelykävijöiden määrää jouduttiin alkuvuodesta rajaamaan voimakkaasti, mikä valitettavasti näkyi kevään kävijätalastoissa. Ensimmäinen uuden näyttelytilan, Galleria Sivuraiteen, näyttelyistä oli omista kokoelmista koottu Raili Mikkosen veistosnäyttely. Taiteilijan 2017 museolle lahjoittama teoskokonaisuus oli esillä ensimmäistä kertaa. Taiteilija menehtyi 94-vuoden ikäisenä loppukesästä 2021.

Museon sisältötyön kannalta vuoden suurin panostus oli kesäksi 2021 itse tuotettu teemanäyttely *Aito vai ei?* Se herätti kysymyksiä taideteoksen aitouden olemuksesta ja merkityksestä, sekä tarjosi uusia ja kiinnostavia näkökulmia Suomen taidehistoriaan. Näyttelyyn oli lainattu teoksia suomalaisista yksityisistä ja julkisista kokoelmista sekä taideväarennöksiä Poliisimuseon kokoelmista. Koronatilanteesta johtuen ei yleisöavajaisia voitu järjestää, mutta näyttelyn avasi verkossa Ruotsin kansallismuseon yli-intendentti, FT Susanna Pettersson. Näyttely sai positiivista huomiota erityisesti taidealan sisällä sekä herätti runsaasti kiinnostusta mediassa.

Koska näyttelyn teemana oli pohtia taideteoksen alkuperää ja aitouden kysymystä, järjestettiin Galleria Sivuraiteessa samaan aikaan kuvataiteilija Jaana Saarion johdolla Kansalaisopiston maalauskurssi, missä toteutettiin jäljennöksiä ja pastisseja sekä parafraseja ikonisista teoksista. Yleisö sai seurata teosten jäljennös- ja maalaustyön etenemistä näyttelyn aikana.

Jyväskylän taidemuseon kanssa yhdessä tuotettu Petri Ala-Maunuksen teoksia esitellyt *La-La Land* oli laaja yli 70 teoksen katsaus taiteilijan viimeisen kymmenen vuoden aikana syntyneeseen tuotantoon. Näyttelyssä oli esillä pääosin 1800-luvun romanttisia luontokuvauksia muistuttaneita maisemamaalauksia, joissa jylhät näkymät ovat kasvaneet todellisuutta mahtavammiksi. Ala-Maunuksen nykytaiteen maisemissa viitataan kuvitteelliseen maisemaan ennen tai jälkeen ihmisen vaikutuspiiriin, joko aivan aikojen alussa tai viimeisen tuhon äärellä.

Ala-Maunuksen rinnalla Galleria Sivuraiteessa esiintyi vähäeleisempää ja rauhallisempaa ilmaisua edustava, Halikossa nykyään asuva taidegraafikko, piirtäjä ja valokuvaaja Juha Joro. Hänen näyttelynsä *Hiljaisuuden äärellä* esitteli mustavalkoisia luontoaiheisia valokuvia. Joron taiteessa pohditaan usein ajan kulkuun ja hiljaisuuden kokemiseen liittyviä teemoja metsän mystiikan ja rauhan välityksellä. Yleisö koki nämä kaksi näyttelyä toisiaan tukevinä ja näyttelyiden välille syntynyt sisällöllinen vuoropuhelu sai kiitosta.

Raili Mikkosen näyttely Galleria Sivuraiteessa. Kuva: Pirjo Juusela

Museokasvatus

Pandemiatilanteen myötä museo otti käyttöön uuden yleisötyökalun, sosiaalisen median, jonka kautta tietoa ja näyttelysisältöjä voi välittää yleisölle myös silloin, kun itse museorakennukseen ei pääse. *Ympäri mennään, yhteen tullaan* -näyttelyyn tuotettiin yhteensä kahdeksan museon sometileillä julkaistua näyttelykurkistusta: taidemuseon museoassistentti käsikirjoitti ja esiintyi itse videoilla ja kuvauksen hoiti museossa määräaikaisena työskennellyt valokuvaaja. Lyhyet videoesittelyt oli teemoitettu näyttelyn sisällön mukaisesti ja ne olivat luonteeltaan iloisia ja välittäviä: paikallisten tanssilavojen maailmaa esiteltiin esimerkiksi oppaan tanssiasun helmät hulmuten. Myös Raili Mikkosen näyttelystä toteutettiin some-video, jossa oli kuvia veistoksista ja musiikkia. Sisällöntuotannon mallia tullaan kehittämään edelleen.

Taidemuseossa on vuosien aikana panostettu ääniopastussisältöjen valmistamiseen ja on kehitetty oma toimintamalli niiden tuottamiseen. Pandemian vuoksi museon omat ääniopastuslaitteet eivät olleet käytössä, vaan sisällöt tuotettiin verkkopohjaisiksi siten, että yleisö voi kuunnella niitä omilla puhelimillaan. Yleisötyöhön liittyen valmistettiin *Aito vai ei?* -näyttelyyn yhdeksän ääniopastetta, jotka olivat kuunneltavissa myös museon verkkosivuilla. Sisällöissä avattiin mm. väärennöstapausten takana olevaa problematiikkaa sekä esiteltiin teoksia ja eri aihepiirejä. Samoin Petri Ala-Maunuksen näyttelyyn tuotettiin ääniopasteita, joilla taiteilija kertoi itse teosten taustoista. Näyttelyyn hankittiin ostopalveluna myös pieni henkilöhaastatteluvideo.

Petri Ala-Maunuksen näyttelyn yhteydessä järjestettiin lasten työpajoja kuvataiteilija Suvi Toivoniemen ohjauksessa 7 kertaa. Osallistujia oli 115. Työpajoissa tehtiin oma mielikuvituksellinen, kolmiulotteinen maisema puupaloista yhdistelemällä ja lopuksi maalaamalla.

Petri Ala-Maunus piti taiteilijatapaamisen sunnuntaina 31.10. sekä sunnuntaina 28.11., johon osallistui 110 henkilöä. Juha Joron taiteilijatapaaminen oli sunnuntaina 7. marraskuuta, johon osallistui 10 henkilöä.

Vuoden aikana valmistui sisältö lisäksi Salon arkkitehtuurikierron -kävelyreittiin, joka löytyy verkosta Googlen karttapalveluista sekä Salon kaupunki -applikaatiosta. Kokonaisuuden rahoitus tuli Kaupunki taskussa -hankkeen kautta. Arkkitehtuurisisällön toteutti Helena Sunin (nyk. Hauta-aho) 2020 luoman pohjan perusteella FM tietokirjailija Petri Lavonen. Tarkoituksena oli löytää monikerroksinen näkökulma salolaiseen kaupunkikuvaan ja rakennushistoriaan – kertoa puretuista kivi- ja puutaloista ja nostaa tarkasteltavaksi paikallisia maamerkkejä. Taidemuseon intendentti koordinoi hanketta ja hoiti materiaalin nettiin.

Sisällöt ovat sekä tekstimuodossa että kuunneltavissa pilvipalveluun tallennettuna äänitiedostona. Kierroksen arkkitehtoniset kohteet (44 kpl) sijoittuvat kaupunkialueelle käveltävissä olevalle etäisyydelle toisistaan ja käsittävät sekä yksityisiä että julkisia rakennuksia.

Lisäksi edelleen verkosta on löydettävissä kaupungin julkisia veistoksia esittelevä Kulturelli kaupunkikävely -karttapohja. Teokset on listattu Google-alustalle, ja sivu on löydettävissä taidemuseon sekä kaupungin nettisivuilta.

Opastukset

Näyttelyiden perinteiset maksuttomat yleisöopastukset järjestettiin perjantaisin klo 14 aina kun se oli koronarajoitusten myötä mahdollista. Salon taidemuseoon on perinteisesti ollut vapaa pääsy kunkin kuukauden ensimmäisenä perjantaina näyttelyjen aukioloaikoina. Vuonna 2021 maksuton perjantai toteutettiin vain loka-joulukuussa; maksuton päivä vertautui tapahtumaksi ja tapahtumatoiminta oli vuoden aikana koronan vuoksi rajoitettua.

Ryhmäopastuksia järjestettiin vuoden aikana yhteensä 73 ja niihin osallistui 1187 henkilöä. Opastuksia museossa pitävät museoassistentit sekä freelance-opaattorit, joita museolla on käytössään kolme.

Tapahtumat

Aito vai Ei? -näyttelyn aikana Kansalaisopiston kuvataidekurssi kokoontui 9 kertaa Galleria Sivuraiteessa, kurssilla oli mukana 8 henkilöä. Kaupunki oli palkannut myös kesämuusikon ja hän esiintyi näyttelyn aikana kahdesti taidemuseolla.

Taiteiden Yäna taidemuseolla työskenteli karikatyyripiirtäjä Teuvo Salminen, joka toteutti yleisöstä karikatyyrimuotokuvia.

Petri Ala-Maunuksen kirjan La-La Land julkistamistilaisuus järjestettiin 13.10.2021

Veturitallin tiloja vuokrattiin erilaisiin kokouksiin vuoden aikana 7 kertaa ja Cafe Veturitallissa oli 8 kahvilatilaisuutta. Näyttelyiden avajaisia ei vietetty koronatilanteen vuoksi.

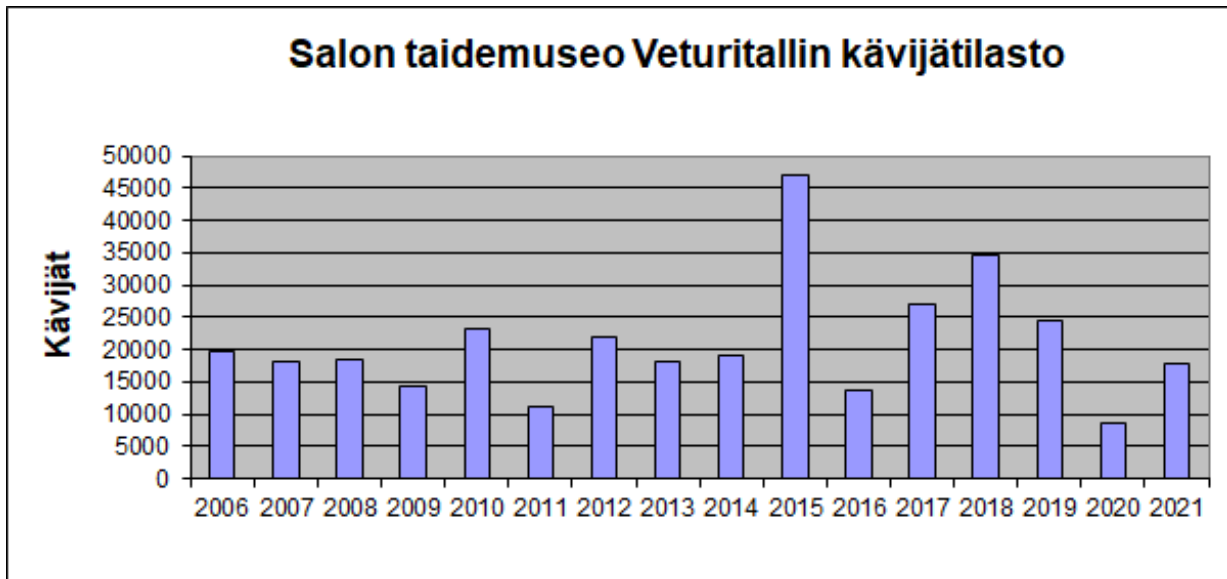
Tapahtumien kävijämäärät sisältyvät Kävijämäärät ja avoinna pito -kohdassa mainittuun taidemuseon palvelujen kokonaiskäyttäjämäärään.

Kävijämäärät ja avoinna pito

Näyttelyissä ja muissa Veturitallin paikan päällä toteutuneissa tilaisuuksissa kävi yhteensä 17842 henkilöä, (8719 vuonna 2020, jolloin museo oli suljettuna laajennusrakentamisen vuoksi). Luku ei sisällä museokaupassa asioineita asiakkaita, jotka eivät kuitenkaan jatkaaneet näyttelytilojen puolelle. Maksaneita kävijöitä oli 13983 henkilöä (78 % kokonaiskävijöistä). Alle 18-vuotiaita lapsia yksittäisinä kävijöinä vieraili 6 %, eläkeläisiä ryhmänä tai yksittäin 15 %. Aikuisten pääsymaksun 8 euroa maksaneita oli 15 %.

Museokorttikävijöitä oli 40 % ja museokortin ostaneita 2 % kävijöistä.

Kokouksiin, ja muihin tapahtumiin osallistui 3 % vuoden kokonaiskävijöistä. Taidemuseo oli suljettuna laajennusremontin päättymisen järjestelyjen ja ripustusviikkojen aikana yhteensä 52 päivää.

Tutkimus ja julkaisut

Ympäri mennään, yhteen tullaan -näyttelyn kuva-aineisto koottiin yhteistyössä paikallisten kotiseututoimijoiden kanssa. Esillä olleita valokuvia saatiin lainaksi seuraavilta tahoilta: Salo-Uskela Seura ry, Vainion liikenteen arkisto, Karl Forsström Ab/Nina Nummentalo, Kisko-Seura ry, Perttelin kotiseutuyhdistys ry, Salon kaupunginarkisto, Kuusjoki-Seura, Perniön Sisu ry, Halikon kotiseutuarkisto, Muurlan opisto, Timo Aunio kuvakokoelma, Matti Sjöbergin arkisto ja muutamilta muilta yksityishenkilöiltä. Runsaat 150 näyttelyvedosta laitettiin myyntiin näyttelyn päätyttyä ja osa sijoitettiin kaupungin eri toimipisteisiin. Jäljelle jääneet varastoitiin toistaiseksi.

Petri Ala-Maunuksen näyttelyn yhteydessä julkaistiin yhdessä Jyväskylän taidemuseon kanssa kirja *La-La Land*. Kirjan toimitti ja sen graafisesta suunnittelusta vastasi Jyväskylän taidemuseo, ja kustannukset julkaisusta jaettiin tasan taidemuseoiden kesken. Salon taidemuseo myi kirjaa näyttelyn aikana 124 kappaletta.

Muut palvelut

TILAUSKAHVILA CAFE VETURITALLI

Yrittäjä Räntmestarin krouvi, Marjo Katajainen. Järjestettyjä tilaisuuksia oli 8, tilaisuuteen osallistuneita oli 156 henkilöä.

MUSEOKAUPPA

Taidemuseon oman museokaupan liikevaihto oli 27607 euroa ja toimintakate oli 6406 euroa. Museokaupan liikevaihto sisältää myydyt kirjat, julkaisut, lehdet, kortit, julisteet, lahjatavarat, elintarvikkeet ja postimerkit. Museokaupan liikevaihtoon ei kuulu opastus- ja pääsymaksut eikä tilavuokrat.

Markkinointi, tiedottaminen

Taidemuseon näyttelyistä tuotettiin julisteet, ulkomainokset kaupungin hallussa oleviin JCDecaux'n julistekaappeihin ja taidemuseon julkisivuun mainoskangas. Museon näyttelyohjelma jaettiin koteihin alkuvuonna ja sitä oli jaossa kaupungin eri pisteissä sekä tapahtumissa. Salon taidemuseo käytti tiedotukseen kaupungin viestinnän ja markkinoinnin tavoin STT:n tiedote- ja uutishuonepalvelua.

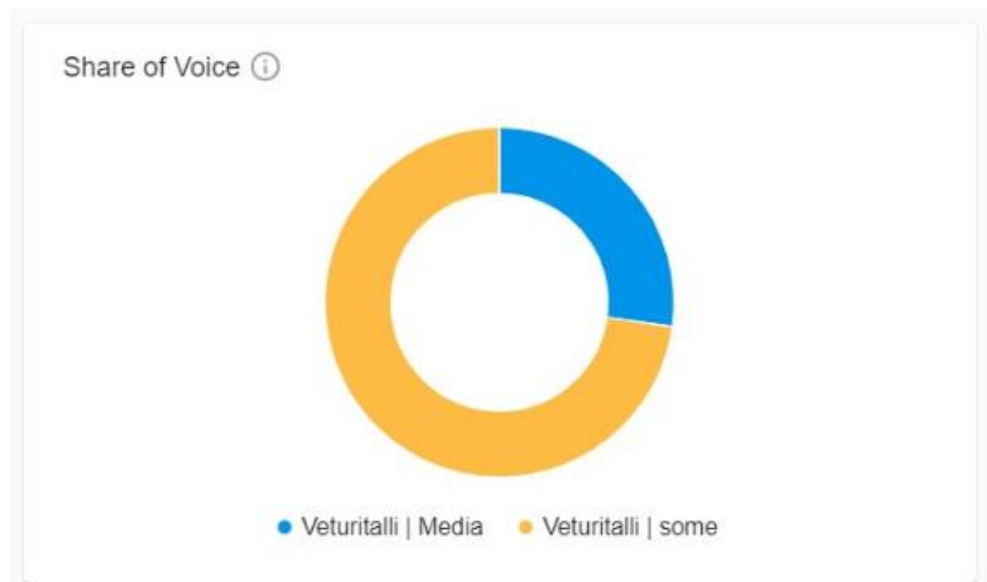

Taidemuseon internet-sivut www.salontaidemuseo.fi ja www.saloartmuseum.fi uudistettiin edellisen vuoden aikana, mutta muutoksen laajuuden vuoksi jatkuivat korjaus- ja muutostyöt koko vuoden 2021 ajan. Sivujen ylläpito vaatii myös jatkuvaa aktiivisuutta ja siitä vastaa pääasiassa intendentti.

Näyttelytiedotteet lähetettiin laajaan tiedottajajakeluverkostoon, lisäksi ilmoitettiin paikallisessa lehdistössä, kaupungin matkailuesitteessä *Salo2020* sekä *Salo Vapaalla*-esitteessä, pääkaupunkiseudulla sekä alan lehdissä. Aktiivisen tiedottamisen lisäksi taidemuseo lähetti kuukausittain ilmestyvän uutiskirjeen tilaajille. Lisäksi Facebookissa ja Instagramissa kerrottiin museon toiminnasta.

Kävijäpalautetta koottiin museossa Roidun reaaliaikaisen online-raportointityökalun avulla. Valmiiden rasti ruutuun -kohtien lisäksi palautetta saattoi antaa vapaasti tekstinä. Palautteissa nousi esille kiittelynäiteitä, kuten 25.04.2021: "Hyvä näyttely vanhasta Salosta. Ihana oli päästä tähän kun 2015 olevan Saloiheisen käytännössä missasin kun en ehtinyt käymään kuin tosi pikaisesti kiireessä. Paljon kiitoksia tästä näyttelystä siis!! 😊" ja 21.07.2021: "Erinomainen näyttely! Ystävällinen palvelu ja siistit wc tilat, kannatti tulla Helsingistä asti." Kiinnostavaa on Roidusta esille nouseva kävijöiden kotipaikkaprofiili – noin 63 % Veturitallin asiakkaista saapuu Roidun mukaan Salon alueen ulkopuolelta. Asiakaspalautteissa kaivattiin museon yhteyden kahvilapalveluita.

Taidemuseo seurasi mediaosumia ja sen tuomaa laskennallista arvoa Meltwater-mediaseurantapalvelun kautta. Huomioitavaa on, että vuoden 2021 ansaitusta näkyvyydestä 75 % syntyi sosiaalisen median keskustelujen ja nostojen kautta. Printtimedia edustaa 25 % näkyvyydestä ja sen laskennallinen arvo on 244 000 €. Koko vuoden laskennallinen mainosarvo on näin ollen noin 980 000 €. Meltwaterin antama tieto auttaa ohjaamaan Veturitallin markkinointiviestintää.

Kuvakaappaus Meltwaterin laskemasta osuudesta näköislehtien ja sosiaalisen median kesken.

Kokoelmatyö ja taidehankinnat

Taidekokoelmat

Taidemuseo Veturitallin kokoelma muodostuu Salon kaupungin omistamista taideteoksista sekä talletussopimuksella Salon taidemuseon hallinnoimista teoksista ja alakokoelmista. Talletuksia oli vuoden 2021 päättyessä 778 ja kaupungin omistamia teoksia 1673. Suurin talletuskokoelma on Taidemaalari Viljo Hurmeen Säätiön kokoelma, jota säätiö kartuttaa uushankinnoin.

Tietokantapäivityksiä tehtiin toimintavuoden aikana erityisesti teosten sijaintitietoihin. Teossiirtoja eli uusia sijaintipaikkoja teoksille kirjattiin yhteensä 56 kappaletta. Myös uudet lahjoitukset tai ostot luetteloidiin Muusa-tietokantaan. Taidemuseon hallinnoimassa taidekokoelmassa oli teoksia vuoden lopussa yhteensä 2480, näistä oli sijoitettuna ja esillä kaupungin laitoksissa 1323 eli 53 %.

Kokoelmat karttuivat vuonna 2021 yhteensä 29 teoksella. Taidemuseo osti yhteensä 15 teosta. Museo hankkii teoksia pääasiassa omista näyttelyistään. Petri Ala-Maunukselta ostettiin näyttelystä kaksi teosta *Tierra del Fuego, 2021* ja *Grand Tour 7, 2021*. Juha Jorolta hankittiin kolme valokuvateosta *Haiku-sarjasta*, ja teokset vedostettiin uudelleen ja kehystytettiin museolaatuisiksi.

Niclas Warius toteutti SAMUlle Perniön museoon sen uudistamisen yhteydessä installaatioteoksen. Taidemuseon kokoelmiin liitettiin solmitun sopimuksen mukaisesti tässä yhteydessä Wariukselta kolme valokuvateosta *Voyage, 2021; Still Here, 2021* ja *Truly Yours, 2021*. Lahjoituksena saatiin Heikki Willamolta kahdeksan valokuvateosta ja Ilona Niemeltä kaksi maalausta. Samoin lahjoituksena saatiin taiteilijalta itseltään Kuutti Lavosen litografia *Quo vadis?* ja Pekka Pelkoselta Leena Luostarisen varhainen nimeämätön luonnos. Asko Avoranta lahjoitti Anja Ahon kipsireliefin *Rahanvaihtajat*. Kokoelmaan liitettiin myös yksi aiemmin luetteloimatta jäänyt teos, Emil Danielssonin maalaama *Ivar Nyströmin muotokuva*. Hurmeen säätiön talletuskokoelma ei karttunut vuonna 2021.

Kokoelmista lainattiin Ateneumin taidemuseossa 8.10.2021–9.1.2022 järjestettyyn Outi Heiskasen näyttelyyn *Heis* neljä grafiikan teosta. Teokset olivat sijoitettuina kaupungin eri toimipisteisiin, minne teokset palautuivat näyttelyn päätyttyä. Tampereen taidemuseo lainasi Magnus Enckellin näyttelyyn kokoelmateoksen *Huvilan kuisti Kuorsalosta, 1918*. Näyttelyaika oli 2.10.-30.1.2022.

Prosenttitaide Salon kaupungissa

Salon kaupunki on tehnyt päätöksen noudattaa prosenttiperiaatetta (kh 13.9.2010 § 566 ja täydentävä päätös kh 26.3.2012 § 201). Prosenttiperiaatteella tarkoitetaan sitä, että vähintään yksi prosentti uudisrakennus- ja perusparannuskohteiden rakennuskustannuksista käytetään taiteeseen. Kymmenen vuoden tauon jälkeen prosenttitaideperiaate toteutui käytännössä Kaupunginvaltuuston 2020 myöntämän investointirahan (20.000 €) avulla.

Investointipäätös mahdollisti taideostot Märynummen uuteen päiväkotiin ja kouluun. Hankkeeseen haettiin lisärahoitusta Taiteen edistämiskeskukselta, mutta sitä ei valitettavasti saatu. Teosten sijoituspaikkoja ja taidesisältöjä pohtivat koulun rehtori Hannamari Murto, päiväkodin johtaja Reetta Laaksonen sekä arkkitehti Kristiina Krapu yhdessä museonjohtajan ja intendentin kanssa. Teoshankinnat tehtiin kolmelta eri taiteilijalta. Kai Fagerströmiltä hankittiin neljä eläinaiheista valokuvateosta: *Timali, Salo, 2021; Orava, Suomusjärvi, 2011; Kettu, Halikko, 2010* ja *Joutsenet, Suomusjärvi, 2012*. Kati Immoselta hankittiin kaksi akvarellityötä *Muistomerkki: Kallioimarre* ja *Muistomerkki: Puolukka*, ja nämä teokset sijoitettiin koulun henkilökunnan tilojen yhteyteen. Ilona Niemen kymmenosainen tilallinen ja sijoituspaikkaan suunniteltu teos *Päivällisvieraat* sijoittui rakennuksen ruokalaan. Fagerströmin teokset linkittyvät sisällöllisesti paikalliseen luontoon, kuten myös Niemen eläinhahmot, jotka lisäksi symboloivat Salon kaupunkia. Teokset täydentävät koko Salon kaupungin taidekokoelman profiilia sekä vahvistavat sitä.

Ilona Niemen teoskokonaisuutta *Päivällisvieraat* ripustetaan Märynummen koulu-päiväkodin ruokalaan. Kuva: Pirjo Juusela

Muu kokoelmatyö

Taidemuseon uudisosan uuteen teosvarastoon rakennettiin uudet päällystetyt puuhylyt teosten pitkäaikaissäilytystä varten. Varastoon siirrettiin tiiviimpään säilytykseen osa kokoelman maalauksista, jotka olivat aikaisemmin vieneet tilaa vanhan varaston liukuseinäkkeissä. Nämä teokset olivat pääasiassa muotokuvia ja muita, esimerkiksi kuntaliitosten yhteydessä kokoelmiin liitettyjä maalauksia. Uuteen varastoon pystytettiin myös metallihyllykkö metalliveistosten varastointiin. Varaston lämpö- ja kosteusolosuhteet aiheuttivat murhetta vuoden aikana, teknistä varustusta ja tilan tiiviyttä joudutaan parantamaan edelleen. Tilan ominaisuudet eivät ole olleet riittävät taiteen varastoimiseen.

Vanhan teosvaraston puinen vetolaatikosto uusittiin museotasoiseksi metallilaatikostoksi. Satojen laatikostoissa olevien teosten silkkipaperit uusittiin hapottomiin ja kokoelmahallintajärjestelmään merkittiin uudet tarkat sijaintitiedot laatikkonumeroineen.

Kokoelmateos TM455 *Vuoden kierto*, sijoitettiin Hakastaron kouluun prosenttitaidehankintana vuonna 2000. Teos vaurioitui koulun sisäilmaongelmien vuoksi ja se päädyttiin poistamaan kokoelmasta.

Verkkonäyttelyt kokoelmista

Ympäri mennään, yhteen tullaan -näyttelyssä nostettiin esille aiempi Salo vanhoissa kuvissa - nettisivusto, jonne yleisön on edelleen mahdollista antaa omia kommenttejaan kuvista. Verkkonäyttelyssä voi täydentää valokuvien puutteellisia tietoja tietojenkeruulomakkeelle tai kertoa kuvitteellisia tarinoita valittujen kuvien henkilöistä ja tapahtumista.

Arkistot ja kirjasto

ARKISTOT

Salon taidemuseo seurasi lehti- ja somenäkyvyyttä Meltwaterin mediaseurantapalvelun välityksellä. Näköislehdissä Salon taidemuseo ja sen näyttelyt mainittiin 41 kertaa, somemainintoja oli vuoden aikana 225.

KIRJASTO

Museon kirjat luetteloidaan Salon pääkirjastossa ja luokitellaan Vaski-kirjastojen noudattamaan kirjastoluokitukseen. Vaski-kirjastot siirtyivät uuteen Koha-tietokantaan kesän alussa 2021. Tietokantaan luokiteltuja julkaisuja taidemuseon kirjastossa on 3312 kpl. Kirjalahjoituksia oli vuoden aikana 49 kpl ja kirjahankintoja 1 kpl. Kirjasto karttui lähinnä taidemuseoiden julkaisuvaihtorenkään ilmaisjulkaisujen sekä lahjoitusten ansiosta. Taidemuseon kirjasto aineistoinen on löydettävissä KOHA-tietokannasta käsikirjastona. Kirjoja ei lainata, niitä voi lukea ja tutkia museon tiloissa.

Vuoden aikana tilattiin lehdet: Arkkitehti, Kamera, Salon Seudun Sanomat, Taide. Helsingin Sanomat ja Turun Sanomat ovat luettavissa sähköisessä muodossa.

Yhteistyökumppanit

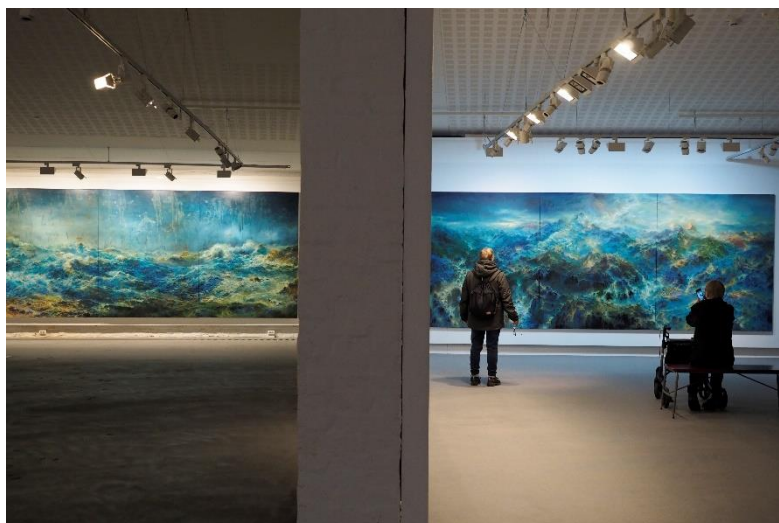
Museokentän yhteistyökumppaneita olivat mm. Opetusministeriö, Museovirasto, Suomen Museoliitto, muut taidemuseot, valtakunnalliset taiteilijajärjestöt, Salon Taiteilijaseura sekä Salon taidemuseo Veturitallin Ystävät ry. Yhteistyötä tehtiin luonnollisesti myös tiiviisti taiteilijoiden kanssa ajankohtaisten ja tulevien näyttelyiden puitteissa.

Talousarvion toteutuma

	TA 2021	Toteutunut 2021	Käyttö %	TP 2020
Toimintatuotot	121000	201246	166,3	65357
Myyntituotot	1000	27950	2795	6547
Tuet ja avustukset		82700		30537
Muut toimintatuotot	120000	90596	75,5	28273
Toimintakulut	-625485	-670194	107,1	-558252
Henkilöstökulut	-245967	-258816	105,2	-313324
Palvelujen ostot	-217463	-183903	84,6	-111235
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-49650	-70004	141	-26332
Muut toimintakulut	-112405	-157470	140,1	-107360
Toimintakate	-504485	-468947	93	-492895
Rahoitustuotot ja -kulut				-12
Muut rahoituskulut				-12
Vuosikate	-504485	-468947	893	-502598
Poistot ja arvon alentumiset		-36963		0
Tilikauden tulos	-504485	-505911	100,3	-502598

Palkkatyöllistämisen henkilöstömenot näkyvät toteutumassa sekä tuloina että menoina. Työllisyyspalkkojen määrä taidemuseossa vuoden aikana oli 82 234 euroa eli kaikkiaan 31,8 % henkilöstömenoista. Tukea kaupunki sai kuluihin 26 500 €.

Salon museoille 2021 myönnetty valtionosuus 223 930 euroa ei näy taidemuseon budjetissa.

Kuva Petri Ala-Maunuksen näyttelystä. Kuva: Minna Nyqvist

Niclas Wariuksen installaatio Vihreä huone Perniön museossa. Kuva: N. Warius

Salon historiallinen museo SAMU

Toiminnan periaatteet, kunnallinen ja valtiollinen asema ja organisaatio

Salon historiallinen museo SAMU on valtiosuutta nauttiva museo ja kuuluu Salon kaupungin museopalveluihin. Museon asioista päätettiin sivistyspalveluiden vapaa-ajan lautakunnassa, jossa asiat esitteli sivistyspalveluiden johtaja. Vuoden 2015 alusta Salon historiallinen museo SAMU on ollut valtionavun piirissä osana Salon kaupungin museopalveluja, museon osuus saaduista henkilötyövuosista on kaksi.

Jäsenyydet

SAMU on omistajayhteisönsä Salon kaupungin kautta Suomen Museoliiton äänivaltainen jäsen. Lisäksi se kuuluu Varsinais-Suomen museot ry:een. Salon elektroniikkamuseo on Tekniikan historian seuran ja Suomen radiohistoriallisen seuran jäsen.

Toiminta-ajatus

SAMUn tehtävä on tallentaa, tutkia, julkaista ja asettaa näytteille Salon historiaa ja mahdollisuuksien mukaan nykyisyyttä koskevaa kulttuuri- ja tuotantohistoriallista aineistoa yleisten museaalisten periaatteiden mukaisesti sekä kehittää yhteistyötä alueen ja alansa museoiden, oppilaitosten, harrastajien ja keräilijöiden kesken.

Museoon kuuluivat toimintavuonna näyttelykohteina Salon elektroniikkamuseo sekä kulttuurihistorialliset paikallismuseot Halikon museo, Meritalon museo, Kiikalan kotiseutumuseo, Kreivinmäen ulkomuseoalue, Perniön museo, Ploominkin torppa, Suomusjärven kotiseutumuseo sekä Trömperin kestikievari.

Ydintoiminnot 2021

SAMUn kohteista elektroniikkamuseo oli avoinna säännöllisesti ympäri vuoden. Koko toimintavuotta sävytti edelleen koronaepidemia ja sen aiheuttamat rajoitukset. Elektroniikkamuseo oli koronaepidemian vuoksi kokonaan suljettuna 5.5.-16.5. Kävijärajoituksia toteutettiin kevään ja syksyn aikana ja loppuvuodesta asiakkailta edellytettiin koronapassin käyttöä. Suuri osa museon toiminnan resursoinnista perustuu vapaaehtoistyöhön ja työllistettyjen varaan. Elektroniikkamuseon ystävät avustivat viikoittain museon erilaisissa tehtävissä, mm. arkistomateriaalin läpikäynnissä, hyllyjen pystytyksessä, havainnollistamismallien teossa, komponenttivaraston läpikäynnissä, laitteiden korjaamisessa ja muissa vastaavissa toimissa. Elektroniikkamuseon suunnitelmallista ja tavoitteellista kehitystyötä hankaloittaa, museon avoinna pito työllistettyjen avulla, jolloin tutkijan työaika kuluu pääosin käytännön lähiesimiestyöhön.

Paikallismuseoiden kesäkauden aukipito organisoitiin yhteistyösopimuksilla paikallisyhdistysten kanssa. Kaikki ostopalvelusopimukset kilpailutettiin keväällä 2021. Uudet sopimukset tehtiin kahdeksi vuodeksi. Sopimuskumppanit säilyivät samoina lukuun ottamatta Perniön museota. Perniön museon aukipidosta vastasi kesäkaudella Osuuskunta Pro Perniö, Halikon museon ja Trömperin kestikievarin aukipidosta Rikala-seura ry, Kiikalan kotiseutumuseon Kiikala-Seura ry ja Suomusjärven kotiseutumuseon Suomusjärvi-Seura ry ja Eläkeliiton Suomusjärven yhdistys. Meritalon museon aukipito järjestyi kaupungin rekrytoimien kesätyöntekijöiden avulla. Aikaisemmista vuosista ja muista paikallismuseoista poiketen Perniön museo oli avoinna nyt myös talvikaudella 12.09.-12.12.2021 sunnuntaisin. Museota piti avoinna paikallinen nuori ja hänen kanssaan tehtiin erillinen sopimus.

Koronapandemiasta huolimatta kaikki Salon historiallisen museon kohteet avattiin kesäkaudeksi 2021. Meritalon museo, Halikon museo, Kiikalan ja Suomusjärven kotiseutumuseot sekä Trömperin kestikievari olivat avoinna säännöllisinä aukioloaikoina kesäkaudella. Perniön museon avajaisia vietettiin remontin ja perusnäyttelyn uudistuksen jälkeen 1.7. ja yleisöavajaisia 2.7.

Paikallismuseoiden sisältötuotantoa tehdään suurelta osin omana työnä sekä konsultoidaan paikallisyhdistysten itse tuottamaa näyttelysisältöä. Yhteistyö kolmannen sektorin toimijoiden kanssa on Salon historiallisen museon toiminnan elinehto.

Näyttelytoiminnan lisäksi Salon historiallisen museon ydintoimintoihin kuuluu hoitaa ja pitää yllä Salon historiasta kertovia laajoja kokoelmia sekä turvata niiden säilyminen tuleville sukupolville museaalisten periaatteiden mukaisesti.

Hallinto

Henkilöstö

VAKINAISET
museonjohtaja Susanna Luojus
intendentti Mia Juva
museoammanuensi Anna Väänänen, vastuualueena paikallismuseot

tutkija Leena Järvelä, vastuualueena Salon elektroniikkamuseo

MÄÄRÄAIKAISET: Salon elektroniikkamuseon aukipito (7,5 kk 16 h/viikko ja 4 kk 26 h/viikko) sekä muu tekninen avustava henkilökunta järjestettiin työllisyyspalveluiden tuella määräaikaisella henkilöstöllä. Asiakaspalvelussa työskenteli vuoden aikana yhteensä 5 eri henkilöä (1.1.-31.1. 2 henkilöä, 8.2.-18.7. ajalla 2 henkilöä, 19.7.-30.10. 2 henkilöä sekä 1.11.-31.12. 2 henkilöä). Kokoelma ja muissa museotöissä oli vuoden aikana 3 henkilöä (yksi henkilö 14.2. asti, yksi 15.2.-26.3. ja yksi 7.4.-10.12.2021). Sen lisäksi elektroniikkamuseossa oli museoharjoittelijana Aina-kokoelmaohjelman luettelointitöissä museoalan opiskelija 1.5.-30.6.2021. Lisäksi museossa toimi lasten työpajojen ohjaajana yksi henkilö sekä syksyn juotospajassa 6 museon ystävää.

Paikallismuseoissa työskenteli restaurointialan opiskelija puhdistamassa Perniön museon esineistöä ajalla 11.1.-5.3. sekä kaksi työllistettyä pääosin Meritalon museon puutarhatöissä ajalla 1.3.-20.8. ja 6.4.-23.11. Toinen työllistetyistä avusti myös Perniön näyttelyrakentamisessa sekä pihatöissä. Marimekko-kokoelman luettelointia teki yksi henkilö ostopalveluna syksyllä 2021. Sama henkilö hoiti SAMUn nettisivujen päivittämistä koko vuoden ajan. Lisäksi koronaepidemiasta johtuvien rajoitusten vuoksi oli mahdollista siirtää liikuntapalveluista yksi henkilö Suomusjärven kotiseutumuseon esinekokoelmien inventointiin ja esinetietojen digitointiin keväällä ja kesällä 2021. Meritalon museon aukipidossa oli kaksi kesänuorta Salon kaupungin rekrytoimana.

Koulutus

Intendentti Mia Juva:

- 7.-8.1. Aina-pääkäyttäjäkoulutus (webinaari – Turun museokeskus)
- 11.-12.1. Aina-kokoelmahallintakoulutus: esittely, hakutoiminnot, esineiden luettelointi (webinaari – Turun museokeskus)
- 18.1. Aina-kokoelmahallintakoulutus: sijainnit ja talletus (webinaari – Turun museokeskus)
- 4.-5.3. Teams-koulutus (Salon kaupunki)
- 24.8. Tarina AR-koulutus (Salon lukio)
- 15.9. Vanhojen rakennusten ulkohuolto ja säästävää korjaaminen (webinaari – Turun museokeskus)
- 25.11. Konservaattoreiden koulutuspäivä museoesineiden pakkaamisesta (lähikoulutus - Museopalvelut)
- 10.12. Tietosuojakoulutus (webinaari – Salon kaupunki)
- 13.1.-31.12. Tuotekehitystyön erikoisammattitutkinto (museoalan oppisopimuskoulutus Careria)

Museoamanuensis Anna Väänänen:

- 11.-12.1. Aina-kokoelmahallintakoulutus, esittely, hakutoiminnot, esineiden luettelointi (webinaari – Turun museokeskus)
- 19.1. Aina-kokoelmahallintakoulutus, historialliset valokuvat (webinaari – Turun museokeskus)
- 25.1. Selkokieliopetus (webinaari – Turun museokeskus)
- 26.1. Aina-kokoelmahallintakoulutus, arkistoaineisto (webinaari – Turun museokeskus)
- 4.-5.3. Teams-koulutus (Salon kaupunki)
- 8.3. Saavutettavuuskoulutus (webinaari – Turun museokeskus)
- 10.-11.11. Esinetuntemus museoissa - monipuoliset materiaalit (lähikoulutus Helsingissä - Museoliitto)
- 16.11. Tietosuojakoulutus (webinaari- Salon kaupunki)
- 25.11. Konservaattoreiden koulutuspäivä museoesineiden pakkaamisesta (lähikoulutus - Museopalvelut)

Tutkija Leena Järvelä:

- 11.-12.1. Aina-kokoelmanhallintakoulutus, esittely, hakutoiminnot, esineiden luettelointi (webinaari- Turun museokeskus)
- 18.-19.1. Aina-kokoelmanhallintakoulutus, historialliset valokuvat (webinaari-Turun museokeskus)
- 26.1. Aina-kokoelmanhallintakoulutus, arkistoaineisto (webinaari – Turun museokeskus)
- 29.1. Aina-kokoelmanhallintakoulutus
- 1.2. Aina-kokoelmanhallintakoulutus, massamuokkaus ja toimenpiteet (webinaari – Turun museokeskus)
- 2.2. Aina-kokoelmanhallintakoulutus, valokuvien luettelointi ja tiedostojen vienti (webinaari – Turun museokeskus)
- 24.8. Saavutettava verkkoviestintä, (webinaari – Museoalan ammattiliitto)
- 26.10. Aina-kokoelmanhallintakoulutus, käyttöoikeudet (webinaari – Turun museokeskus)
- 17.11. Tako 4.poolin nykydokumentointi (lähikoulutus - Werstas)
- 25.11. Konservaattoreiden koulutuspäivä museoesineiden pakkaamisesta (lähikoulutus - Museopalvelut)
- 10.12. Tietosuojakoulutus (webinaari -Salon kaupunki)

Toimikunnat, työryhmät, luottamustehtävät ja julkiset esiintymiset

Salon elektroniikkamuseon tutkija osallistui TAKO-yhteistyöhön (TAKO 5 -pooli), joka koordinoi ammatillisten museoiden tallennus- ja kokoelmayhteistyötä sekä kuului Tekniikan historian Seuran hallitukseen. Museoamanuenssi kuuluu Varsinais-Suomen museot ry:n hallitukseen ja osallistui kokouksiin sekä alueellisiin koulutuksiin ja yhteistyötapahtumiin. Intendentti kuuluu Varsinais-Suomen ammatillisten museoiden Varsinaiset kehittäjät työryhmään sekä vanhat museopihat ja puutarhat työryhmään.

Näyttelytoiminta ja yleisötyö

Näyttelyt

Vuoden suurin ponnistus oli Perniön perusnäyttelyn uudistamistyön loppuunsaattaminen, jota tehtiin täysipäiväisesti aina heinäkuun alun avajaisiin asti. Näyttelyn rakenteiden valmistamiseen saatiin apua kansalaisopistolta yhden opettajan kuukauden työpanoksen verran pandemian aiheuttamien järjestelyjen vuoksi. Perniön kotiseutuyhdistyksen jäsen kunnosti K.F. Kaarlosen konttorin ja yläkerran ruokihuoneen ikkunasmyygit sekä museon vanhat vitriinit. Yhdistykseltä saatiin myös asiantuntija-apua näyttelytekstien sisältöön. Näyttelyn salitekstit päädyttiin tekemään lopulta museon omana työnä. Näyttelyn rakentaminen tehtiin pääosin museopalveluiden oman henkilökunnan voimin ja taiteilija Niclas Wariuksen avustuksella. Uudistettua perusnäyttelyä täydensivät Niclas Wariuksen valokuvateokset, joista suurin osa oli kuvattu Perniössä eri kohteissa sekä taiteilijan museon kokoelmista koostama installaatio *Vihreä huone*. Perniön perusnäyttelyn uudistukselle myönnettiin loppuvuodesta Vuoden museoteko 2021-palkinto Varsinais-Suomen museot ry:n toimesta. Palkinnon kävivät vastaanottamassa Turun linnassa museon intendentti ja amanuenssi.

Salon elektroniikkamuseon näyttelyt

AUKIPITO. Elektroniikkamuseon *Made in Salo* -näyttely oli avoinna 7.1.-31.5. sekä syksyllä 1.9.-31.12. to-pe klo 11-17 ja la klo 11-15. Koronaepidemia sulki museon lyhytaikaisesti 5.5.-16.5. Kesäaikaan näyttelyt olivat avoinna 1.6.-31.8. ke-pe klo 11 -17, la-su klo 11-15. Museon pääsymaksut olivat 4 e aikuiset, 3 e eläkeläiset/opiskelijat ja alle 18-vuotiailla oli vapaa pääsy. Joka kuukauden ensimmäinen vapaaperjantai oli poissa käytöstä joulukuussa. Museossa kävi maksuväliseenä myös museokortti, smartum ja epassi.

PERUSNÄYTTELY. Salon elektroniikkamuseossa oli avoinna koko vuoden *Made in Salo* -näyttely, jossa oli esillä puhelimIA, tietokonenäyttÖJÄ, televisioita, radioita sekä pelattavia videopelejä. Näyttelyyn lisättiin vuoden aikana tarinallista sekä tietoperäistä näyttelysisältöä. Toteutus tehtiin entiseen tapaan sijoittamalla asiakkaan puhelimella luettavien QR-koodien taakse lisätietoa sekä asiakkailta kerrytettyjä tarinoita ja muuta informaatiota esineistä. Myös muutamia uusia esineitä saatiin näyttelyyn esille. Museossa oli esillä myös vaihtuva kokoelmista valittu kuukauden esine, jota esiteltiin tarkemmin.

VAIHTUVAT NÄYTTELYT

Museossa oli esillä valokuvaaja Jukka Vason mustavalkoinen videoteos *"Kaikkialla, kaikkien kanssa, kaiken aikaa, nyt ja aina - kännykkä uusi käden jatkeemme"* 1.4.-31.5. *Talmu - Hella* -näyttely oli avoinna 16.6.-31.12.2021. Näyttely esitteli Talmu-Hellan tuotantoa (mm. muoviastioita, auton ja polkupyörien ajo- ym. valoja, sisustusvaloja ja jalankulkuheijastimia), yrityksen historiaa sekä työntekijöiden tarinoita ja työtehtäviä. Yritys toimi Talmu-nimellä Salon Perttelissä vuosina 1955–1999 ja Hella Lighting Finland nimellä vuosina 1999-2020.

Samun paikallismuseoiden näyttelyt

Paikallismuseoissa ei ollut kesäkaudella Salon historiallisen museon järjestämiä tapahtumia eikä opastuksia koronapandemian vuoksi. Kaikkiin SAMUn paikallismuseoihin on ollut vapaa pääsy vuoden 2019 alusta asti.

Halikon museo. Kesänäyttelyä jatkoi Salon historiallisen museon toteuttama *Piipun juurella - Halikon piirimielisairaalan elämää*. Museo oli avoinna 6.6.-8.8. to-su 11-17 ja Varsinais-Suomen museopäivänä 29.8. klo 11-17 sekä muina aikoina tilauksesta. Tämän lisäksi ovet olivat avoimena Halikossa 11.-24.10.2021 järjestettyjen Kurpitsaviikkojen aikana lauantaisin ja sunnuntaisin kello 17-20.

Kiikalan kotiseutumuseo. Kesän teemanäyttelyä jatkoi kotiseutuyhdistyksen tekemä *Kiikalan torpat ja niiden itsenäistyminen v. 1918 torpparilain puitteissa*. Museo oli avoinna kesä-elokuussa 6.6.-29.8. sunnuntaisin 12-15 sekä muina aikoina sopimuksesta.

Kreivimäen ulkomuseo. Museoalue oli kävijöiden vapaasti tutustuttavissa.

Meritalon museo. Museon kesänäyttelyä oli Salon historiallisen museon toteuttama *Kuki kukkani*, joka kertoi vanhojen huonekasvien historiasta. Näyttelyyn saatiin lainaksi vanhoja kasvilajeja ja juurakoita yksityiskodeista. Museon pihaa kunnostettiin työllistettyjen avulla. Museo oli avoinna 26.6.-30.8. ke-su klo 12-16 sekä muina aikoina sopimuksesta. Museo oli avoinna yleisölle jouluteemalla adventtisunnuntaisin sekä lähikoulujen kolmansille luokille joulunalusviikolla.

Perniön museo. Uudistuneessa museossa vietettiin kutsuvierasavajaisia 1.7. ja yleisöavajaisia 2.7. Perusnäyttelyn lisäksi museossa oli esillä Niclas Wariuksen valokuvateoksia ja installaatio *Vihreä huone*. Museo oli avoinna 2.7.-29.8. ke-su 12-16 ja talvikaudella 12.8.-12.12. sunnuntaisin klo 12-16.

Ploominkin torppa. Kohdetta ei rakennuksen huonon kunnan vuoksi ole pidetty vuosiin avoinna yleisölle. Satulasepän verstaan ja asunnon irtaimisto kuuluvat Perniön museon kokoelmiin ja niitä säilytetään Perniön museon kokoelmasäilytystiloissa.

Suomusjärven kotiseutumuseo. Kesänäyttelyä oli kotiseutuyhdistyksen toteuttamana Suomusjärven harrastajamaalareiden Salon kansalaisopiston akryylimaalauskurssin näyttely *Kuvia maskin takaa*. Museon oli avoinna 19.6.-8.8. la-su 11-14 ja Varsinais-Suomen museopäivänä 29.8. 11-14 sekä muina aikoina tilauksesta.

Trömperin kestikievari. Museo oli avoinna 16.6.-8.8.2021 keskiviikosta sunnuntaihin kello 12-18 sekä Varsinais-Suomen museopäivänä 29.8.2021 kello 12-18. Kahvilakamarissa oli esillä seuran järjestämänä vanhoja huoneentauluja ja kesän aikana museossa oli useita seuran organisoimia tapahtumia.

Tapahtumat

Elektroniikkamuseossa voitiin järjestää vuoden aikana tapahtumia ja muita tilaisuuksia edelleen rajoitetusti koronapandemian vuoksi.

Lasten työpajoja järjestettiin talvi- kesä- ja syyslomalla:

23.2. robottikuvataidetyöpaja 2 kpl

8.6. robottikuvataidetyöpaja 2 kpl

9.6. robottikuvataidetyöpaja

19.10. robottikuvataidetyöpaja 2 kpl

20.10. juotospaja

Varsinais-Suomen museopäivänä 29.8. museon radioamatööripisteessä esiteltiin radioamatööritoimintaa.

2.9. Taiteiden yönä museo oli kävijöille avoinna klo 11-20 ilman varsinaista ohjelmaa.

16.9. Suomen radioamatööriliitto täytti 100 v, jolloin radioamatöörit olivat pitämässä yhteyksiä museon OH1SALO -radioamatööripisteessä.

13.11. Isänpäivän etkot, jolloin kaikilla kävijöillä oli museoon vapaa pääsy.

3.12. Kansainvälisenä vammaistenpäivänä Salon kuuloyhdistyksen jäseniä vieraili museolla opastuskierroksella tulkkien kanssa.

Perniön museossa järjestettiin kutsuvierasavajaiset 1.7. ja koko perheen yleisöavajaiset 2.7. yhteistyössä yleisten kulttuuripalveluiden kanssa. Museon pihalla oli ennustajan koju, säkkihypyä, tarkkuusheittoa sekä maksutonta tarjoilua. Museo osallistui Pimeään peitto Perniössä -tapahtumaan 28.11, jolloin taiteilija Niclas Warius oli museossa kertomassa teoksistaan ja työskentelystään.

Halikon museo osallistui paikallisen yrittäjän ja Visit Salon organisoimiin kurpitsaviikkoihin kahden viikonlopun aukiololla. Museossa kävi ennätyselliset n. 1000 kävijää tapahtuman aikana.

Trömperin museon kesätapahtumista vastasi Rikala-Seura kesäkaudella 2021. Museossa järjestettiin tuolloin Avoimet puutarhat -päivä, juhannuslounas, heinätalkoot, Trömperi-päivä sekä Kansallinen mustikkapiirakkapäivä.

Meritalon museossa oli Meritalon joulu -tapahtuma adventtisunnuntaisin 28.11., 5.12., 12.12. ja 19.12., jolloin museo oli avoinna klo 12-16. Museossa oli vaihtuvateemaisia työpajoja, keskusteluopas paikalla, Seitsemän sortin pop-up kahvila sekä musiikkiesityksiä. Museossa kävi 593 vierailijaa ja tapahtumassa oli voimassa koronapassi.

Museokasvatus

Salon historiallisen museon kohteissa opastaa pääsääntöisesti oma henkilökunta. Ryhmiä kävi kaikissa pandemiasta johtuen huomattavasti vähemmän kuin aikaisempina vuosina. Ryhmät ovat pääsääntöisesti olleet koululais-, päiväkotij- ja opiskelijaryhmiä. Salon elektroniikkamuseo osallistui Opi Museossa viikolle 5.-8.10.2021 ja alakouluikäisille järjestettiin talvi-, kesä- ja syyslomalla työpajatoimintaa.

Elektroniikkamuseo ja Meritalon museo osallistuivat Salon Tarina AR-sovellus Salliin, jossa Moisio koulun yhdeksäs luokka ja Salon lukion toisen luokan mediakasvatusluokka loivat sovellukseen sisältöä, jonka kohteina molemmat museot ovat. Sovelluksen työstäminen jatkuu koulun toimesta.

Meritalon museon koulukasvimaa sekä keväälle suunnitellut työpajat olivat tauolla pandemian vuoksi. Meritalossa oli joulunalusviikolla teemaopastuksia sekä työpaja lähikoulujen kolmansille luokille osana kulttuurikasvatussuunnitelma Nappulaa. Tällöin museossa vieraili yli 200 lasta ohjaajineen.

Perniön ja Halikon museossa opastettiin vuoden aikana eri-ikäisiä koululais- ja opiskelijaryhmiä sekä esikoululaisia.

Muu toiminta

Elektroniikkamuseossa lisättiin näyttelyssä esillä oleviin teoksiin tietoa, joka on luettavissa QR-koodista esineen yhteydessä. Museon toimivassa N8 -älypuhelimien tuotantosolussa videoitiin puhelimen kokoonpano Nokian entisen kokoonpanokouluttajan avustuksella. Video on esillä näyttelyssä. Monitorin kokoonpanolinjalle yksi museon ystävistä valmisti monitorin kuvan säätöohjelman, jonka avulla voi seurata, mitä vaiheita monitorin kuvan säädössä oli. Samoin näyttelyyn lisättiin Mobira Talkmanin audiomainos, joka toimii liiketunnistimen avulla.

Monipuolista yhteistyötä jatkettiin elektroniikka-alan asiantuntijoiden ja yritysten, Tekniikan Historian Seuran, Suomen radiohistoriallisen Seuran, entisten nokialaisten ja IoT-campuksen toimijoiden sekä alan muiden museoiden ja yksityisten henkilöiden kanssa. Suomen radiohistoriallisesta seurasta käytiin kuvaamassa Helkaman valmistamia laitteita Helkaman historiatallennetta varten.

Elektroniikkamuseon tärkein toiminnallinen yhteistyökumppani on Salon elektroniikkamuseon ystävät ry, joka osallistui kokoelmien järjestely- ja kunnostustöihin. He huolsivat muun muassa näyttelyssä olevia käyttölaitteita ja toimivat lasten työpajaohjaajina syyslomalla. Ystävähdistyksen kanssa järjestettiin arkistomateriaalia, poistettiin kokoelmasta tuplakappaleita, järjestettiin komponentteja, muita varaosia ja työkaluja, rakennettiin *Talmu-Hella* -näyttelyn tarvittavia valo- ja toimintaratkaisuja ja järjestettiin kokoelmatilaa. Koronapandemia vaikutti myös museon vapaaehtoistoimintaan. Talkootoimintaan osallistui aiempaa pienempi henkilömäärä. Museon ystävien palvelusopimus uudistettiin ja se on voimassa kaksi vuotta.

Ylen MOT-ohjelma kävi kuvaamassa Tosi-tv jaksoonsa materiaalia elektroniikkamuseossa 22.3.2021. Museon tutkija avusti Nokia sarjan kuvauksissa (Rabbit Films oy), johon lainattiin elektroniikkamuseosta runsaasti pääasiassa tupla- ja käyttöesineitä sekä arkistomateriaalia ajalla 8.4.-30.6.2021 sekä 8.10.-1.11.2021. Museon esineitä oli lainassa myös What Remains- elokuvan kuvauksissa ajalla 15.10.-26.11. (Film Service Finland).

Elektroniikkamuseo sai keväällä 2021 Varsinais-Suomen kulttuurirahastolta 15 000 euroa salolaisten elektroniikkayritysten naistyöntekijöiden haastatteluihin ja tarinatoreihin. Museo toteutti

haastatteluprojektin yhdessä Turun yliopiston etnologian oppiaineen henkilökunnan ja opiskelijoiden kanssa. Haastatteluista videoitiin 16 henkilön haastattelut. Yhteisiä videoituja muisteluhetkiä- "tarinatoreja" - järjestettiin 3 kertaa. Haastattelu- ja videomateriaaleja sekä niistä kertynyttä tietoa käytetään museon uudessa 2022 valmistettavassa verkkonäyttelyssä sekä muussa näyttelytoiminnassa.

Meritalon museon vuosina 2019-2020 ennallistettua puutarhaa hoidettiin työllistettyjen voimin. Puutarha vaatii vuosittaista ylläpitotyötä ja pihan hoidossa tulee painottaa sen luonnetta museopihana niin että kaikki sen parissa työskentelevät ymmärtävät pihan erityisluonteen. Waltin työpajatoiminnasta tilatun puutarhavajan rakentaminen viivästy ja työ alkoi pahasti myöhästyneenä loppuvuodesta.

Kokoelmat ja tutkimus

Salon historiallisen museon kulttuurihistorialliset kokoelmat koostuvat paikallismuseoiden kokoelmista sisältäen esineistöä, valokuvia, arkistoaineistoa ja kirjoja. Tuotantohistorialliset kokoelmat sisältävät elektroniikkakokoelman ja paikalliseen teollisuusperinteeseen liittyvän tuotantokokoelman sekä Marimekko-aiheisen tekstiili- ja esinekokoelman.

Koko maan ammatillisten museoiden tallennus- ja kokoelmayhteistyöhanke TAKO koordinoi nykypäivän tallennusta valtakunnallisesti. Kartuntavastuualueet on jaettu pooleihin. Salon elektroniikkamuseo osallistui valtakunnalliseen Museoviraston koordinoiman tallennus- ja kokoelmayhteistyöhön TAKO 5-poolityöskentelyyn. TAKO 5 tallentaa viestintä-, liikenne, ja matkailutoimintaa.

SAMUn kokoelmissa on 48 311 esinettä, 16 714 valokuvaa ja 8 789 kirjaa sekä 424 hyllymetriä arkistokokoelmia. Kokoelmakartunta oli Elektroniikkamuseon osalta vuonna 2021 yhteensä 156 esinettä, joista suurin osa oli Talmu-Hella esineistöä ja paikallismuseoiden osalta 149 esinettä, 3 valokuvaa, 3 kirjaa ja 2 asiakirjaa. SAMUn kokoelmat karttuvat pääosin lahjoituksina. Objektikartuntaa käsitellään luettelointivaiheessa arvoluokituksen mukaisesti, jolloin osaa niistä voidaan tarjota muille museoille ja osa poistaa.

Museo	esineet		valokuva-		arkisto-		kirja-	
	kp	luetteloitu	kp	luetteloitu	digitoitu	hyllymetriä		
SAMU yhteensä	48 311	24 028	31 629	16 714	14 325	2442	424	8789
Salon elektroniikkamuseo	11 080	2565	11 080	1 500		1 300	350	
Halikon museo	10 361	5 755	6 194	6 925	6 636			1 242
Meritalon museo	3 321	2 884	2 616	2 600	2 500	1 000	2	1 987
Kiikalan kotiseutumuseo	1 900	1 576	973					1 522
Perniön museo	17 124	9 108	8901	5 000	4 500	753	20	4 038
Suomusjärven	1 927	1 116	841					
Trömpärin kestäkievari	1 058	406	406					
Tuotantokokoelma	166	166	166	689	689	689	2	
Marimekko-kokoelma	1 374	452	452					

Kokoelmatyö

Vuoden 2021 alussa otettiin käyttöön uusi luettelointiohjelma Aina, joka korvasi aiemman kokonaan käytöstä poistuneen WebMusketti-ohjelman. Ohjelma on Turun museokeskuksen kehittämä yhdessä Disec Oy:n kanssa ja sitä hallinnoidaan museokeskuksen kautta. Aina on käytössä useissa Varsinais-Suomen museoissa. Kulunut vuosi on luettelointiohjelman kannalta ollut paljon myös tutustumista ohjelman toimintaan käytännössä ja siinä ilmenneistä haasteista on raportoitu säännöllisesti Turun museokeskukselle.

SAMUssa tehtiin vuonna 2021 paljon kokoelmatyötä. Paikallismuseoiden osalta museoiden kokoelmatiedot ovat olleet pitkään vanhojen käsin kirjoitettujen pääkirjojen varassa, joiden merkinnät ovat lähes sadan vuoden takaa. Samalla kokoelmien sijainti- ja kuntotiedot ovat olleet hyvin puutteellisia, usein käytännössä täysin olemattomia. SAMUssa on vuodesta 2017 lähtien inventoitu esinekokoelmia. Kokoelmiin kuuluvat esineet on listattu eri museo- ja varastorakennuksissa niiden kunto ja sijainti huomioiden. Samalla on digitoitu esineiden tietoja vanhoista pääkirjoista ja paperikortistoista sähköiseen luettelointiohjelmaan. Vuonna 2021 esineinventoinnissa oli vuorossa Suomusjärven kotiseutumuseon kokoelmat (yhteensä 1927 esinettä). Samassa yhteydessä Suomusjärven esineiden tiedot digitoitiin Ainaan.

Kokoelmatyötä jatkettiin myös edellisenä vuonna inventoitujen Marimekko-kokoelmaan kuuluvien esineiden osalta. Marimekko-esineistöä luettelointiin ostopalvelulla loppuvuodesta (yhteensä 191 esinettä) ja samalla esineet järjestettiin asianmukaisesti säilytyslaatikoihin. Työtä on tarkoitus jatkaa vuonna 2022 luetteloimattomien esineiden osalta.

Halikon museon valokuvakokoelmat (yhteensä noin 6900 kuvaa) siirrettiin vuoden 2021 Salon kaupungin arkiston tiloista Salon historiallisen museon tiloihin ja hallintaan. Vuonna 2021 järjestettiin myös Perniön museon valokuvakokoelmia, jotka oli siirretty edellisenä vuonna Perniön kotiseutuyhdistyksen arkistosta takaisin SAMUn säilytykseen ja hallintaan. Valokuvakokoelmille hankittiin asianmukaiset säilytyskalusteet ja Perniön kuvia vaihdettiin arkistokelpoisiin kuoriin ja koteloihin. Työ valokuvakokoelmien parissa jatkuu vuonna 2022.

Perniön museon asekkokoelmaan kuuluvat teräaset (60 kpl) siirrettiin ostopalveluna hankitun konservaattorin työhuoneelle Helsinkiin inventointia varten, koska Perniön museolla ei ole tiloja työn suorittamiseen. Inventointi käsitti kokoelman valokuvaamisen, mittaamisen ja punnitsemisen sekä aseiden kunnan ja konservointitarpeen kuvaamisen sanallisesti. Lisäksi se sisälsi aseiden ajoituksen sekä valmistusmaan selvityksen niiltä osin kuin se oli mahdollista. Työ edesauttaa Perniön museon asehuoneen näyttelyn uudistamista tulevina vuosina.

Perniön museossa valittiin ja etsittiin suuri määrä esineistöä koko talon kattavaan uudistettuun perusnäyttelyyn. Esineet puhdistettiin ostopalveluna restaurointipiskelijän toimesta ja asetettiin näytteille kunnostettuihin vitriineihin ja interiööreihin.

Trömperin kestikievarin irtaimistoon kuuluva lipasto sekä sen sisältö pakastettiin Turun museokeskuksessa osana museon laajempaa tuholaisongelmaa.

Elektroniikkakokoelmien arkisto- ja käyttömateriaalia järjestettiin yhdessä Salon elektroniikkamuseon ystävien kanssa. Materiaalista tehtiin poistoja, lähinnä yrityksiltä saaduista tuplakappaleista ja tarpeettomista vanhoista osista ym. Museon arkisto- ja käyttömateriaalin järjestelytyöt jatkuivat vuonna 2021. Museon esineistön luettelointitietoja täydennettiin ja luettelointi jonkin verran uuteen Aina-kokoelmaohjelmaan.

SAMUn kokoelmat sijaitsevat hyvin voimakkaasti hajautettuina ympäri laajaa Salon aluetta. Museorakennusten lisäksi kokoelmia säilytetään useissa eri varastorakennuksissa, joita oli käytössä vuonna 2021 yhteensä 12 kappaletta. Kaikkiaan SAMUn kokoelmia säilytettiin 29 eri rakennuksessa. Suuri osa niistä on hyvin huonokuntoisia, eivätkä ne sovellu kulttuuriperinnön tallettamiseen. Kokoelmiin kuuluvia esineitä on jo tuhoutunut nykyisissä tiloissa. Salon menneisyydestä kertovat kokoelmat tulisi saada turvalliseen ympäristöön, jotta voidaan taata niiden säilyminen myös tuleville sukupolville. Eri kokoelmatilojen välillä kulkeminen vie myös runsaasti työaika ja valmiiksi niukasti resursoidulta museotyöltä. Keskitetty ja museaaliset vaatimukset täyttävä kokoelmavarasto olisi jatkossa erittäin olennainen Salon museotoiminnan kannalta.

Erytisesti SAMUn paikallismuseoiden kokoelmien haasteena on myös se, että niiden ajallinen painotus on ajassa ennen 1950-lukua. Museoiden työtehtäviin kuuluvaan lähihistorian tallentamiseen ja nykydokumentaation tekoon ei ole aikaa eikä resursseja.

Kokoelmalainat

Salon elektroniikkamuseo palveli monia alan yrityksiä, museoita, asiantuntijoita ja yliopiston tutkijoita lainaamalla ja toimittamalla näyttelyihin esineitä ja julkaisuihin kuva- ja muuta arkistomateriaalia. Museon esineistöä oli lainassa muun muassa *Nokia-sarjan* ja *What remains* tuotantoproduktioissa sekä Kansallismuseon Muumi-näyttelyssä, Hotel Fjalarissa sekä IoT-campuksella.

SAMUn muistelumatkalaukut olivat edelleen Salon alueen vanhushuoltoyksiköiden käytössä. Toisen laukun teemana ovat nautintoaineet ja toisen koulukäsityöt.

Kiinteistöt

Salon elektroniikkamuseon näyttely- ja kokoelmatilat sijaitsevat Astrum-keskuksessa, joka on vuokrattu Kiinteistö Oy Salon Salonrankatu 5-7 Oy:ltä. Tila tuo monenlaisia haasteita museon toiminnalle muun muassa siksi, että siellä ei ole kiinteitä seiniä. Tämä lisää meluhaittaa ja toimisto- ja kokoelmatiloihin tulee säännöllisesti muun muassa pakokaasuja. Lisäksi ilmastoinnin, lämpötilan ja kosteuden valvominen sekä näyttely- että kokoelmasäilytystilassa on mahdotonta, koska lämmitys- ja ilmastointi on koko rakennuksessa yhteinen. Rakennuksessa tapahtuvien korjausten aikatauluun ei voida museon puolelta vaikuttaa. Elektroniikkamuseon kokoelmasäilytystilassa ovat myös Meritalon museon kokoelmia sekä Marimekkokokoelema.

Salon historiallisen museon paikallismuseokohteet sijaitsevat kaupungin tilapalveluiden hallinnoimissa kiinteistöissä. Rakennukset ovat paikoin todella huonossa kunnossa ja korjausvelka kasvaa vuosittain. Huonoin tilanne on Ploominkin torpassa ja Kiijalan kotiseutumuseon rakennuksissa. Kiijalasta on tehty kuntokartoitus jo vuonna 2014, mutta mitään korjausohjelmasta ei ole toteutettu. Salon historiallisessa museossa tehdään vuosittain lista kiinteistöjen vaatimista korjaustoimenpiteistä ja se toimitetaan eteenpäin kaupungin tilapalveluille. Turun museokeskuksen aluemuseotutkija ja rakennustutkija tutustuivat sekä Trömperin kestikievarin että Ploominkin torpan tilanteeseen 11.11.

Vuonna 2021 Restart Oy:ltä tilattiin Meritalon museon, Trömperin kestikievarin sekä Ploominkin torpan kuntokartoitukset jatkotoimenpiteitä varten.

Trömperin päärakennus on pääasiallisesti hyvässä kunnossa. Tärkeintä on tarkastaa rakennuksen sähköt, jotka ovat pääosin 1970-luvulta. Rakennuksessa oli alkuvuodesta "läheltä piti"- tilanne kahvilahuoneen öljypatterin vuodettua ja aiheuttanut palon alun. Tämän vuoksi sekä kahvilakamarin että piharakennuksen patterit vaihdettiin. Muita akuutteja huomioita olivat hyönteisvaurioiden pysäyttäminen, päärakennuksen nurkkakivien suoristukset ja länsipäädyn seinähirsien lahovaurioiden korjaus.

Trömperin ulkorakennuksen osalta kiireellisin korjaus liittyy pohjoisseinän aukon kohdalla olevan pystytolpan korjaukseen, jotta katos ei romahda ja aiheuta vaaraa. Muut vauriot liittyvät hirsivuoraukseen sekä keittiön ilmanvaihtoon, jota ei käytännössä ole laisinkaan.

Ploominkin torpan vesikate vuotaa ja on paikoin aiheuttanut laipion romahtamisen ja vaatii näin ollen välitöntä korjausta, samoin korjattavaa löytyy ulkovuorauksessa ja vesilistoissa.

Meritalon museossa korjaustarvetta löytyy pintavesien ohjauksessa, rakennuksen ilmanvaihdossa, sekä yläpohjan ja alapohjan korjauksissa. Myös museon ikkunapuitteet ovat paikoin huonokuntoiset.

Näkymä Trömperin kestikievarin tuvan ikkunasta.

Kuva: Marko Ikonen

SAMUn museoiden aukiolotunnit ja kävijät

Salon elektroniikkamuseo:	aukiolotunnit 950 h	3838
Halikko:	aukiolotunnit 182 h	1514
Perniö:	aukiolotunnit 172 h	1189
Kiikala:	aukiolotunnit 39 h	318
Kreivinväki:	ulkomuseoalue	-
Meritalo:	aukiolotunnit 160 h	1307
Suomusjärvi:	aukiolotunnit 51 h	342
Trömperin kestikievari:	aukiolotunnit 246 h	1780

SAMU

Yhteensä: **1800 h**

10288 kävijää

Talousarvion toteutuma

	TA 2021	Toteutunut 2021	Käyttö %	TP 2020
Toimintatuotot	40000	83829	209,6	57895
Myyntituotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	34000	77363	227,5	50817
Muut toimintatuotot	6000	6467	107,8	7078
Toimintakulut	-576577	-553825	96,1	-511460
Henkilöstökulut	-220512	-236710	107,3	-195262
Palvelujen ostot	-141624	-130430	92,1	-115326
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-41879	-31263	74,7	-35658
Muut toimintakulut	-172562	-155421	90,1	-165214
Toimintakate	-536577	-469996	87,6	-453565
Rahoitustuotot ja -kulut		-61	0	-28
Muut rahoituskulut		-61	0	-28
Vuosikate	-536577	-470056	87,6	-453593
Poistot ja arvonalentumiset		-16065		-5785
Tilikauden tulos	-536577	-486122	90,6	-459378

Palkkatyöllistämisen henkilöstömenot näkyvät toteutuksessa sekä tuloina että menoina. Työllisyyspalkkojen määrä SAMUssa vuoden aikana oli 92 555 euroa eli kaikkiaan 39 % kaikista henkilöstömenoista. Tukea kaupunki sai kuluihin 30 532 €.

Salon museoille 2021 myönnetty valtionosuus 223 930 euroa ei näy SAMUn budjetissa.